

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: «Теоретичні аспекти та практика обліку, контролю та аналізу
основних засобів на прикладі ТОВ «МЕРА ГРУПП»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка 42 групи, ФМОІТ

Усатенко Юлія Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Коверда Анатолій Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Основні засоби формують матеріально-технічну базу підприємства. Від правильного та раціонального обліку основних засобів залежить процес їх відтворення, поповнення, оновлення та в кінцевому рахунку – забезпеченість підприємства конкурентноспроможними, сучасними засобами праці. Розвиток цього напрямку економіки залежить від своєчасного отримання надійної, достовірної, прозорої та повної обліково-економічної інформації. У зв'язку з цим, зростає роль і значення обліку основних засобів як найважливішої функції управління підприємством. Однак наразі існуючий порядок організації обліку операцій з основними засобами не дає змогу провести повний економічний аналіз і не в повній мірі забезпечує інформацією щодо їх здійснення систему управління підприємством.

Нечіткість нормативно-правового регулювання, численні зміни правової бази сприяли перекручуванню сутності основних засобів, відсутності взаємозв'язку між фінансовим та податковим обліком основних засобів, а також до неоднозначного сприйняття фахівцями інформації про них.

Наукові дослідження даної проблематики знаходять відображення у працях таких вчених: В.І.Моссаковського, А.В. Коверди, М.В. Півторака, Н.А.Волкової, В.Г. Завгородного, О.С. Яцунської, В.П. Савченко, Н.В.Ткаченко, Т.В.Черкашиної та інших. Однак донині ряд принципів питань щодо сутності та класифікації основних засобів залишаються дискусійними та потребують уточнення.

Інформація про основні засоби має велике значення для характеристики фінансового стану і результатів діяльності підприємства. Правильне визначення, оформлення, оцінка та облік основних засобів у фінансово-господарській діяльності відіграє важливу роль і безпосередньо впливає на результати бізнесу і ціну підприємства.

Теоретична й практична значимість питань обліку, контролю та аналізу основних засобів, недостатній рівень їх дослідження стосовно сучасних потреб управління та дискусійність багатьох теоретичних положень обумовили актуальність обраної теми роботи, її мету, завдання та напрями дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад та формулювання практичних рекомендацій з удосконалення системи обліку, внутрішнього контролю й аналізу основних засобів торгових підприємств.

Відповідно до мети в кваліфікаційній роботі поставлено такі завдання:

- дослідити сутність поняття «основні засоби» на основі узагальнення сучасних концепцій до визначення цієї категорії з позиції економічної теорії, фінансів підприємств та бухгалтерського обліку;
- розглянути поняття «знос» та методи амортизації основних засобів на підприємства;
- виокремити дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів управління основними засобами підприємства з метою обрання пріоритетних напрямів дослідження;

- надати загальну економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- розглянути діючу практику обліку операцій з основними засобами на ТОВ «МЕРА ГРУПП»;
- дослідити специфічні риси внутрішнього контролю основних засобів на досліджуваному підприємстві;
- виявити основні напрями вдосконалення діючої системи обліку й контролю основних засобів на ТОВ «МЕРА ГРУПП»;
- здійснити аналіз наявності та структури основних засобів;
- провести аналіз руху та технічного стану основних засобів;
- проаналізувати ефективність використання основних засобів

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних засад, пов'язаних із застосуванням обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення мети кваліфікаційної роботи в процесі дослідження організації й методики бухгалтерського обліку та контролю операцій з обліку основних засобів на ТОВ «МЕРА ГРУПП» застосовувався комплекс загальнонаукових методів. Були використані методи індукції, дедукції – при дослідженні теоретичних питань бухгалтерського обліку основних засобів; аналізу і синтезу – для виявлення спільних та відмінних рис у наукових підходах до обліку основних засобів; спостереження та порівняння – для визначення стану обліку господарських операцій ТОВ «МЕРА ГРУПП»; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку, а також метод аналогії – для удосконалення методики бухгалтерського обліку і контролю основних засобів ТОВ «МЕРА ГРУПП»; аналіз коефіцієнтів – для формування критеріїв оцінювання ефективності фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства.

У якості основного методу пізнання використано діалектико-системний підхід, згідно з яким усі процеси розглядаються й аналізуються у взаємозв'язку, взаємозалежності та розвитку.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, контролю, аналізу основних засобів, спеціалізовані періодичні видання, навчальні посібники, а також ресурси всесвітньої мережі Інтернет. Практичну інформацію для дослідження нами було отримано безпосередньо на досліджуваному підприємстві ТОВ «МЕРА ГРУПП», зокрема використовувались накази керівництва, службові записки, первинні документи, облікові реєстри та форми фінансової звітності.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (44 найменувань) та 21-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок. Основний зміст викладено на 66 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи обліку основних засобів*» досліджено сутність поняття «основні засоби», розглянуто поняття «зносу» та методи амортизації основних засобів на підприємствах, виокремлено дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів управління основними засобами підприємства.

У другому розділі «*Діюча практика обліку та контролю основних засобів на ТОВ «МЕРА ГРУПП»*» надано загальну економічну характеристику досліджуваного підприємства, розглянуто діючу практику обліку операцій з основними засобами на ТОВ «МЕРА ГРУПП», досліджено специфічні риси внутрішнього контролю основних засобів на досліджуваному підприємстві, виявити основні напрями вдосконалення діючої системи обліку й контролю основних засобів на ТОВ «МЕРА ГРУПП».

У третьому розділі «*Економічний аналіз як інструмент підвищення ефективності управління основними засобами ТОВ «МЕРА ГРУПП»*» здійснено аналіз наявності та структури основних засобів, проведено аналіз руху та технічного стану основних засобів проаналізовано ефективність використання основних засобів.

ВИСНОВКИ

У роботі на підставі теоретичного узагальнення вирішено наукове завдання щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємства.

На основі узагальнення отриманих автором результатів зроблено такі висновки:

1. Однією з умов ефективної діяльності підприємства є забезпечення його основними засобами, оскільки саме завдяки їм починає активно функціонувати промислове підприємство. Так, основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство або організація утримує з метою використання їх у процесі виробництва (операційної діяльності) або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально – культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

2. Під амортизацією розуміється систематичний розподіл вартості необоротних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації). У бухгалтерському обліку амортизація нараховується щодо всіх об'єктів основних засобів незалежно від того, для яких цілей вони використовуються – для господарської (виробничої) діяльності підприємства або для невиробничих цілей. Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких методів: прямолінійного; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного; виробничого.

3. Основним видом діяльності ТОВ «МЕРА ГРУПП» є покрівельні роботи. Додатково підприємство здійснює: виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій; інші спеціалізовані будівельні роботи; оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням; будівництво житлових і нежитлових будівель. Бухгалтерський облік на ТОВ «МЕРА ГРУПП» повністю автоматизований за допомогою програмного продукту «1С: Підприємство 7.7».

4. Для обліку основних засобів підприємство використовує наступні субрахунки до рахунку 10 «Основні засоби», а саме: 104 «Машини та обладнання», 105 «Транспортні засоби», 106 «Інструменти, прилади та інвентар», а для нарахуванні зносу використовуються такі субрахунки до 13 рахунку «Знос (амортизація) необоротних активів», як 131 «Знос основних засобів».

5. На ТОВ «МЕРА ГРУПП» стан внутрішнього контролю характеризується недостатньою ефективністю внаслідок неправильної його організації та незадовільного дотримання вимог. До недоліків належать: невиконання або неякісне виконання службових обов'язків, неправильна оцінка операцій із використання основних засобів з точки зору доцільності та економічності. Значною проблемою є те, що власник підприємства, не розуміючи сутності, мети і завдань внутрішнього контролю, не приділяє належної уваги побудові ефективної системи його здійснення.

Серед методів підвищення ефективності системи внутрішнього контролю з використання основних засобів на підприємстві найбільш доцільними та дієвими будуть методи розподілу повноважень і відповідальності між працівниками з обов'язковим зазначенням повноважень у посадових інструкціях, перегляд облікової політики підприємства у частині обліку основних засобів, дотримання основних етапів здійснення контролю основних засобів, діагностика і прогнозування проблем.

6. Аналіз динаміки складу та структури основних засобів підприємства показав, що за аналізований період вартість основних засобів збільшилася на 8,37%. за рахунок збільшення вартості таких складових, як: машин та обладнання, а також інструментів, приладів та інвентарю.

7. Аналізуючи динаміку процесів оновлення й вибуття основних засобів на підприємстві, можна сказати, процес оновлення основних засобів у 2019 році порівняно з 2018 роком став значно повільнішим, що підтверджується негативною динамікою коефіцієнта оновлення. Характеризуючи динаміку зношеності основних засобів підприємства, відмітимо, що простежується тенденція до погіршення якісного стану основних засобів. Це підтверджується збільшенням коефіцієнта зносу з 0,011 на кінець 2018 року до 0,220 на кінець 2019 року. Відповідно до цього, оскільки коефіцієнт придатності є обернено пропорційним до коефіцієнта зносу, відбувається зменшення придатності основних засобів. Якщо на кінець 2018 року придатними до здійснення виробничого процесу були 98,9% основних засобів на підприємстві, то на кінець 2019 року – вже 78%. Фізичний знос основних засобів являється невідворотним процесом, проте зменшити його можна за допомогою своєчасного проведення капітальних й поточних ремонтів, заміни повністю зношеного устаткування.

8. Аналіз впливу факторів засобів праці на виконаних робіт показав, що у 2019 році порівняно з 2018 роком на досліджуваному підприємстві спостерігається зростання обсягу виконаних робіт на 15,78 млн. грн. Дана позитивна тенденція була зумовлена на 17,04 млн.грн та 14,42 млн.грн. зростанням середньорічної вартості основних засобів та питомої ваги їх активної частини, проте на 15,67 млн.грн. була нейтралізована за рахунок зниження віддачі активної частини основних засобів. На підприємстві присутній резерв зростання обсягу виконаних робіт в частині підвищення віддачі активної частини основних засобів в сумі 15,67 млн.грн.

9. З метою мобілізації виявленого резерву підприємству рекомендовано: вчасно проводити капітальні та поточні ремонти обладнання; вдаватися до модернізації основних засобів; використовувати за наявності потреби оперативний та фінансовий лізинги для підвищення питомої ваги активних основних засобів; реалізувати або здавати в оренду обладнання, яке не використовується у діяльності підприємства; при наявності вільних грошових ресурсів придбати нові машини та устаткування, що дозволить підвищити віддачу основних засобів.

Упровадження запропонованих рекомендацій дозволить підвищити ефективність фінансово-господарської діяльності ТОВ «МЕРА ГРУПП» та досягнути зростання рівня його конкурентоспроможності.

АНОТАЦІЯ

Усатенко Ю.В. «Теоретичні аспекти та практика обліку, контролю та аналізу основних засобів на прикладі ТОВ «МЕРА ГРУПП»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування».

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності основних засобів як економічної категорії, розкрито поняття «зносу» та методи амортизації основних засобів на підприємстві, опрацьований синтетичний та аналітичний облік операцій з основними засобами, досліджено дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів управління основними засобами підприємства.

Проаналізовано наявність та структуру основних засобів на досліджуваному підприємстві, зроблено аналіз руху та технічного стану основних засобів, а також проведений аналіз ефективності їх використання.

Запропоновано напрями вдосконалення діючої системи обліку та контролю основних засобів на ТОВ «МЕРА ГРУПП»

Ключові слова: основні засоби, амортизація, контроль, облік, економічний аналіз, активна частина, віддача, місткість, прибуток.

ANNOTATION

Usatenko Y. "Theoretical aspects and practice of accounting, control and analysis of fixed assets for example, LLC" MERA GROUP"

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and Taxation» for the educational program «Accounting and Taxation». –

(title of the educational program)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical aspects essence of fixed assets as an economic category, revealed the concept of "depreciation" and methods of depreciation of fixed assets at the enterprise.

developed synthetic and analytical accounting of operations with fixed assets, explored issues within accounting and analytical aspects of fixed assets management.

Author analysis availability and structure of fixed assets at the researched enterprise, the analysis of the movement and technical condition of fixed assets, and also the analysis of efficiency of their use is carried out.

Author offers improvement of the current system of accounting and control of fixed assets at LLC "MERA GROUP"

Keywords: fixed assets, depreciation, control, accounting, economic analysis, active part, return, capacity, profit.